

3. VÖRDSUS

DIGITEERIMINE ISE EI LOO EGA suurenda võrdsust. See on pigem seotud erinevate ühiskondlike, majanduslike ja poliitiliste arengutega, mis võivad võrdsust kas suurendada või vähendada. Näiteks sugu, rass, vanus, seksuaalsus, päritolu, keel, usk, veendumused või puue ei pea kaasa tooma diskrimineerimist ning ei tohiks digiühiskonnas põhjendamatult vähendada võimalusi ega juurdepääsu avalikele teenustele.

Võrdsuse saavutamist toetab suuresti see, et inimesed mõistavad üksteise vaatenurki ja kogemust. Digimeedia ja tehnoloogia võimaldavad uuel viisil kokku puutuda olukordadega, milles saame mõista ja maailma näha teiste silmade kaudu. Masintõlke areng võib aidata teatud tasandil mõista keeli, mida me ei tunne ega räägi. Liitreaalsus ja virtuaalne reaalsus võivad aidata maailma ja ajalugu enneolematul viisil kogeda. Samas keel ja kombed on kultuuriga nii tugevasti seotud, et tehnoloogia üksi ei lahenda sotsiaalse suhtlusega seotud probleeme.

Digiteerimine võib aidata luua uusi kaasamise kogemusi. Paljude jaoks võivad internetikogukonnad pakkuda turvalise keskkonna oma identiteedi loomiseks ja mänguliseks muutmiseks. Samuti pakub see mittetraditsioonilisi suhtlemise ja osalemise vorme madala lävendiga keskkonnas. Teisalt tuleb tõsiselt suhtuda internetikogukondadega seotud ohtudesse, näiteks sotsiaalsesse isolatsiooni ja kultuurilisse või ideoloogilisse kajakambrisse jäämisse.

Tehnoloogia ei arene kunagi eetilises või moraalses vaakumis – tehisin-tellekti peavad programmeerima ikkagi inimesed. Teadlikud või mitteteadlikud eelarvamused on ühiskonnas endiselt olemas ja mõjutavad tehnoloogia programmeerimise tulemusi. Parim viis eelarvamuste vähendamiseks on erinevast soost ning etnilise ja sotsiaalmajandusliku taustaga programmeerijate värbamine. Sedasi saab tagada, et tehnoloogia esindab erinevaid ühiskonnarühmi.

Noorsootööl on oluline roll kaasamise ja võrdsuse suurendamisel noorte seas. Vanusele, soole, taustale ja muudele teguritele vaatamata peavad noortel olema võrdsed võimalused osalemiseks ja maailma – digikeskkon-

dade – muutmiseks. Noorsootöö peab ka ennetama ebavõrdsuse tekkimist ja vähendama digitaalset lõhet noorte seas, milleks tuleks pakkuda tuge ja vahendeid eriti neile noortele, kellel pole juurdepääsu uuele tehnoloogiale või selle kohta käivaid teadmisi, vajalikke ressursse või huvi. See tähendab ka, et noorsootöö peab arvestama võrdsuse, juurdepääsu ja kasutajasõbralikkusega, kui planeeritakse ja kujundatakse digiteenuseid ja -tegevusi noortele.

Millist noorsootööd on vaja võrdsema digiühiskonna loomiseks? Kuidas on võimalik arendada digiteenuseid ja -tegevusi, et rahuldada väga eripalgeliste noorte vajadusi? Kes (asjaomased isikud või huvirühmad) peaks vastutama arendusprotsessi ees? Milliseid konkreetseid samme saab digitehnoloogia abil astuda võrdsuse suurendamiseks noorte seas?